

عنوان گیری از قرآن کریم

(کتاب نشریه نشریه قرآنی بینات)

حسین سیمایی



اشاره

مسئولان گرانقدر نشریه قرآنی بینات

با سلام، تحقیق ارزشمند آقای حسین سیمایی را که به پیشنهاد و درخواست این جانب انجام داده اند و به شایستگی به پایان برده اند ملاحظه می فرمایید. نفوذ قرآن کریم در ذهن و زبان و فکر و فرهنگ ما مسلمانان بی حد و حساب است. وجوهی از این تأثیر، مانند حفظ آیات بینات قرآنی، یا استشهاد به آنها در مطاوی کتاب ها و نوشته ها آشکار است، اما وجوهی از آن ناآشکار است و نیاز به تحقیق و جلب توجه اهل نظر دارد. مانند: فی المثل کلمات فارسی در قرآن کریم که نزدیک به ۵۰ فقره است و راقم این سطور در طی مقاله ای مطرح کرده است. یا فی المثل اصطلاحات قرآنی در محاوره فارسی یا استشهادهای ظریف و تاریخی به آیات قرآنی که باز هریک را در حد بضاعت ناچیز خود، در طی مقاله ای نشان داده است. این مقالات ابتدا در نشریات مختلف و سپس همه یکجا در کتاب قرآنی پژوهی به طبع رسیده است.

یا فی المثل مورد دیگری از وجوه ناآشکار، استفاده از آیات در ادعیه قرآنی است که در این باب هم کتابها پرداخته اند. یک وجه دیگر فرضاً آیات مستند و شاهد فقها، یا اصولیان، یا حکما، یا متکلمان، یا عرفا است که خوب است برای هریک تحقیقی انجام بگیرد. اما البته درباره آیات مستند فقه و فقها، کتاب های آیات الاحکام و فقه القرآن متعددی بر وفق اغلب مذاهب و مکاتب فقهی از جمله شیعی امامی داریم.

از این جنبه ها گذشته، از آن جا که نص الفاظ و عبارات قرآنی هم وحیانی و

نورانی است، لذا مسلمانان در این باب هم تحقیقها کرده اند: فی المثل در باب این که تعداد آیات قرآنی یا تعداد کلمات قرآن یا حتی تعداد حروف آن، به تفکیک سورها چه قدر است. یا نصف قرآن (یعنی آن جا که قرآن درست به نصف می رسد) کجاست؟ یا کدام سورها است که در همه آیات آن کلمه جلاله الله به کار رفته است. و حتی تحقیق را به آن جا رسانده اند که درباره ترکیب و توازن ریاضی و عددی قرآن کریم هم تحقیقها و کنجکاویها و باریک نگریها کرده اند و به تناسبهای محیرالعقول و معجزه آسای پی برده اند که در این زمینه رشاد خلیفه و عبدالرزاق نوفل در جهان اسلام به پیشتازی معروف اند و کار این تحقیقات به دانشگاههای ایران از جمله دانشگاه مشهد و اصفهان و شیراز هم کشیده شده است و از آن جا به کتابهای درسی راه یافته است تا به آن جا که حتی دانش آموزان اطلاع یافته اند که فی المثل کلمه دنیا و آخرت به اندازه هم در قرآن به کار رفته است یا کلمه ماه یا شهر یا نظایر آن ۱۲ بار؛ و ما در اینجا در مقام به دست دادن نمونه های دقیق و حقیقی نیستیم ولی چون موضوع حائز اهمیت و جالب توجه اذهان نوجوی جوانان علم گرای امروز است، شاید مفید باشد که ارزیابی دقیق و انتقادی از این موضوع در نشریه ارجمند بینات درج گردد.

آری نفوذ کلمات تامات قرآن کریم و آیات بینات آن در ذهن و زبان ما مسلمانان افزون از حد توصیف است.

فی المثل بیش از ۳۰ اسم که امروزه در عرف شیعه و بیش از ۴۰ - ۵۰ اسم که در عرف اهل سنت رایج است و به نوزادان مسلمان گذارده می شود، قرآنی است. مانند: یحیی، زکریا، صالح، هود، نوح، موسی، عیسی، آدم، مریم، تا برسد به محمد ﷺ و زید و زینب و دهها نظیر آن.

یا نخستین و مهم ترین منبع عنوان یابی برای محققان و مؤلفان مسلمان و شیعه، قرآن کریم بوده است، از صدر اول، تا برسد به زمان حاضر که استاد علامه، مرحوم طباطبایی نام تفسیری نظیرشان را المیزان که کلمه ای است قرآنی، گذارده اند. تحقیق جمع و جور و فایده بخش آقای سیمایی در جهت روشنگری این وجه از فرهنگ و تمدن اسلامی است و مؤلف محترم ادعای استقصای تام نکرده اند. لذا بنا را فقط بر ضبط های الذریعه گذارده اند. و گرنه اگر از الفهرست ابن ندیم و کشف الظنون آغاز می کردند، به جای یک مقاله، حاصل کارشان به یک کتاب بالغ می شد. ولی به مدلول ما لایدرک کله لا یتدرک کله، شمه ای از این بوستان پر گل و ریحان آورده اند، تحفه اصحاب را. سعیشان مشکور باد

بهاء الدین خرمشاهی

مقدمه

گویاترین معرف یک اثر مکتوب، عنوان آن اثر است. حکایت عنوان از اثر، حکایت آینه از مرئی است. عنوان، اولین نقطه تلاقی خواننده با صاحب اثر است. در این ارتباط است که خواننده به اثر روی آورده، یا از آن روی برمی تابد. از این روی گزینش عنوان، مهم ترین و مشکل ترین فرآیندی است که یک نویسنده با آن روبرو است.

آن چه که مادر این نوشتار کوتاه در صدد تبیین، تأیید و بالاخره توصیه آن هستیم، این است که در گذشته فرهنگی ما، یکی از مهم ترین عناصر گزینش عنوان، ارتباط و اقتباس آن از قرآن کریم بوده است. تا آن جا که برخی نه تنها عنوان اصل اثر را، بلکه عنوان فصل ها و بخش های مختلف آن را نیز از قرآن کریم اخذ می کرده اند. مثلاً مرحوم شیخ علی اکبر نهاوندی (م ۱۲۷۸ ق) کتابی در دو مجلد به نام «جنتان مدهامتان»^۱ پدید آورده است که عناوین بخشهای آن از قبیل فاکهه، نخلة ورمانة است.^۲

البته این اقتباس همیشه صریح و مستقیم نبوده و گاه با دخل و تصرفات فراوان همراه بوده است که ذیلاً به انواع این اقتباس اشاره می کنیم.

انواع اقتباس

۱. «استخدام صریح» واژه ها و اصطلاحات قرآنی. (که نوشتار حاضر عهده دار معرفی نمونه هایی از همین نوع است)^۳

۲. «استخدام تلویحی» یا بکارگیری اصطلاحات قرآنی همراه با اندکی دخل و تصرف یا اضافات. مانند این عناوین: أحسن التفاسیر؛ أحسن الأقوال؛ تذکرة الفقهاء و آلاء الرحمن.

۳. «الهام و تأثر» از قرآن کریم با تصرفاتی بیش تر از نوع دوم. مانند این عناوین: صراط المتعمین؛ ضرب الذلة علی جریده النخلة؛ الكلمات التامة؛ أصدق المقال؛ أبواب الجنان و بشارات الرضوان^۴، و احقاق الحق.

دامنه اقتباس

گفتنی است که این سنت حسنه صرفاً در حوزه علوم اسلامی یا تنها در متون عربی رایج نبوده بلکه در قلمرو همه شاخه های فرهنگ به معنای عام و در سایر زبانها مانند زبان فارسی و اردو نیز جریان داشته است. به عنوان نمونه می توان به موضوعات ذیل اشاره کرد: فلسفه، کلام، عرفان، اخلاق، فقه، اصول، منطق، حدیث، رجال، تفسیر، تجوید، لغت، صرف، نحو، معانی و بیان، شعر، أنساب، هیأت، نجوم، حساب، هندسه و طب.

حکایت های اقتباس

ناگفته پیداست که سیره ستوده عنوان گیری از قرآن کریم مدلولات فراوانی دارد:

از طرفی حکایت از عمق نفوذ قرآن کریم در میان فرهیختگان علم و اندیشه دارد تا آن جا که نه فقط مفسران و فقیهان و متکلمان را مفتون خود کرده بلکه ادیبان و طبیبان و مهندسان و منجمان و بالاخره همه مشعلداران نور و آگاهی را با هر اصل و نسبی مجذوب خود نموده است. از طرف دیگر نشان از انس و اقبال اندیشمندان مسلمان، به این کتاب نورانی دارد. زیرا همان طور که گفته شد، دانشمندان اسلامی با گرایشات متعدد و در موضوعات متنوع، از قرآن کریم عنوان گرفته‌اند و همان طور که خواهیم دید، بعضی از این عناوین چنان غریب از ذهن‌اند که بر قرار کردن تناسب بین اسم و مسمی جز با انس و افر به این کتاب مقدس و عشق لبریز به فرهنگ اسلامی میسر نیست.

گو این که این همه تنوع در موضوع از سوی خبر از شمول و فراگیری قرآن کریم می‌دهد و از سوی دیگر گناه بیگانگی کنونی دانشمندان علوم تجربی (به معنای عام) را از این کتاب مقدس نابخشودنی جلوه می‌دهد. مگر نه این است که در طب، هیأت، نجوم، هندسه، حساب، شیمی، شعر، لغت، و غیره، آن همه عنوان قرآنی گزارش شده است. علاوه بر این که، این همه از یک طرف خبر از حضور جاری قرآن کریم در صحنه‌های مختلف زندگی مسلمانان می‌دهد و از طرف دیگر برخلاف برخی اتهامات، اقبال و اهتمام شیعه را به قرآن کریم نشان می‌دهد.

قلمرو این تحقیق

کاوش خود را ابتدا بطور عام در زمینه همه عناوینی که به نحوی از قرآن کریم الهام گرفته و تأثر پذیرفته بودند (هر سه نوع اقتباس) آغاز کردیم. در اثناء تحقیق با صدها عنوان قرآنی و هزاران کتاب مزین به آن‌ها مواجه شدیم. معرفی این همه عنوان و کتاب با محدودیت صفحات یک مجله ناممکن بود. لذا گستره تحقیق را به نوع اول اختصاص دادیم و از این نوع تنها به معرفی یک کتاب، به عنوان نمونه بسنده کردیم. در حالی که مثلاً الصراط المستقیم، عنوان ۲۲ کتاب، الشهاب الثاقب، عنوان ۲۷ کتاب، المصباح، عنوان ۵ کتاب و همین کلمه با اضافه به غیر، عنوان بیش از ۱۱۰ کتاب و المنهاج، عنوان ۵ کتاب و همین کلمه با اضافه به غیر، عنوان بیش از ۸۰ کتاب در مصدر این تحقیق بود.

درست به همین دلیل، منابع تحقیق را که در ابتداء چند مجموعه بزرگ کتابشناسی بود، به مجموعه نفیس الذریعه الی تصانیف الشیعه، تألیف علامه، مرحوم شیخ آقا بزرگ طهرانی (۱۲۹۳-۱۳۸۹) کاهش دادیم.

راقم این سطور مدعی نیست که همه عنوانهای قرآنی نوع اول موجود در الذریعه را گردآوری کرده است. هیچ بعید نیست که عنوانی از همین نوع از دید راقم غایب و از قلم شده باشد. لذا تذکرات مشفقانه همه سروران را انتظار می‌کشیم.

در این تحقیق به ترتیب: عنوان کتاب، نویسنده، تاریخ زندگانی، موضوع، زبان، جلد و صفحه منبع و آیه محل اقتباس ذکر شده است.
در پایان از استاد محترم، جناب آقای بهاء‌الدین خرمشاهی، به خاطر معرفی موضوع این تحقیق و تشویق و ترغیب ایشان، صمیمانه سپاسگزارم.

- «الایات البینات» عبدالوحدید بن یحیی الجیلانی، خلقت آسمانها وزمین، (ج ۱، ۴۶) «وقد أنزلنا آیات بینات وللكافرين عذاب مهین» (مجادله، ۵)
- «آیات المتوسمین» السید محمد المهدی بن السید احمد الحسینی (م ۱۳۰۰ ق.)، حکمت الهی، (ج ۱، ۴۸) «ان فی ذلک لآیات للمتوسمین» (حجر، ۷)
- «آیات محکّمات»، السید امیرحسن الجعفری، پاسخ به اعتراضات علیه شیعه، (ج ۱، ۴۸) «هو الذی انزل علیک الكتاب منه آیات محکّمات هنّ امّ الكتاب» (آل عمران، ۷)
- «ابواب الجنات» فی آداب الجمعات، میرزا محمد تقی الموسوی الاحمد آبادی، فارسی، (ج ۱، ۷۴) «جنات عدن مفتحة لهم الأبواب» (ص، ۵۰)
- «أحسن التقویم» السید محمد بن مرتضی الطباطبائی الیزدی، (م حدود ۱۳۱۳ ق.)، اختیارات، (ج ۱، ۲۸۶) «لقد خلقنا الانسان فی أحسن تقویم» (تین، ۴)
- «أحسن الحدیث» الشیخ أحمد آل کاشف الغطاء النجفی (م ۱۳۴۴)، احکام وصیت وارث، (ج ۱، ۲۸۷) «اللّه الذی نزل أحسن الحدیث» (زمر، ۲۳)
- «أحسن القصص» السید علی محمد بن السید دلدار علی النقیوی النصیر آبادی (م ۱۳۱۲)، تفسیر سوره یوسف ج ۱، (۲۸۸) «نحن نقص علیک أحسن القصص» (یوسف، ۳)
- «اخبار إرم ذات العماد» ابراهیم بن سلیمان النهمی «الم تر کیف فعل ربک بعد إرم ذات العماد» (فجر، ۷-۶)
- «الإصباح» قطب الدین الکندری، (قرن ششم)، فقه امامیه، (ج ۲، ۱۱۸)، «فالق الإصباح وجعل اللیل سکناً» (انعام، ۹۶)
- «أضغاث الأحلام» احتمالاً فیض کاشانی (م ۱۰۹۱)، در بیان ۴۴ وهم از اوهام متقدمین و متأخرین، (ج ۲، ۲۱۴) «قالوا أضغاث أحلام وما نحن بتأویل الأحلام بعالمین» (یوسف، ۴۴)
- «الأطوار» الشیخ عبدالحسین بن الشیخ عیسی الرشی (متولد ۱۲۹۲ ق.)، تفسیر آیات، شرح روایات، نقل برخی حکایات و... (ج ۲، ۲۱۸)، «وقد خلقکم أطواراً» (نوح، ۱۴)

«البدیع» ابی عبدالله الحسین بن حمدان الهمدانی النحوی، (م ۳۷۰ق.)، قراءات سبع، (ج ۳، ۷۱) «بدیع السموات والارض و اذا قضی امرأ فانما یقول له کن فیکون» (بقره، ۱۱۷)

«البصائر» نظام الدین، حسن بن الحسین القمی النیسابوری معروف به نظام الأعرج، أشکال و دوائر هندسی، (ج ۳ ص ۱۲۱)، «بصائر للناس وهدی ورحمة لعلهم یتذكرون» (قصص، ۴۳)

«البصر الحدید» السید عبدالله بن ابی القاسم الموسوی البلادی البوشهری، (معاصر مؤلف)، علم هیأت به سبک نوین، (ج ۳، ص ۱۲۶) «بصیرک الیوم حدید» (ق، ۲۲)

«البضاعة المزجاة» محمد حسین بن قاریاغدی، (تاریخ فراغت از تألیف ۱۰۹۸)، شرحی مبسوط بر روضة کافی، (ج ۳، ص ۱۲۷) «وجئنا ببضاعة مزجاة» (یوسف، ۸۸)

«البعث والنشور» میرزا علی اکبر آقا بن میرزا محسن الاردبیلی، (۱۲۶۹-۱۳۴۶ ق.)، معاد جسمانی، فارسی، (ج ۳، ۱۲۹) «فهذا یوم البعث ولكنکم کتم لاتعلمون» (سوره روم، ۵۶) «والیه النشور» (ملک، ۱۵)

«البلاغ» خواجه نصیر الدین محمد بن محمد بن الحسن الطوسی (م ۶۷۲ ق.)، شرح أقلیدس، (ج ۳، ۱۴۰) «ما علی الرسول الا البلاغ» (مائده، ۹۹)

«البلاغ المبین» السید محمد علی معروف به آقا مجتهد ابن السید صدر الدین الموسوی العاملی الاصفهانی (م ۱۲۷۴ ق.)، أحكام صبیان

«الأفق المبین» المحقق الداماد الامیر محمد باقر بن شمس الدین محمد الحسینی الأسترآبادی الاصفهانی (م ۱۰۴۰ ق.)، فلسفه الهی، (ج ۲، ۲۶۱)، «ولقد رآه بالأفق المبین» (تکویر، ۲۳)

«الألیاب» الشریف ابی محمد الحسن بن یحیی معروف به ابن اخی ظاهر، (م ۳۵۸ ق.)، أنساب، (ج ۲، ص ۲۸۵)، «وما یذکر الا اولو الألیاب» (سوره بقره، ۲۶۹)

«الألواح» صنعت بعضی از الواح وطلسمها، (ج ۲، ۳۰۰)، «وکتبتنا له فی الألواح من کل شیء موعظة» (اعراف، ۴۵)

«أم القرى» السید عبدالرحمن بن أحمد الکواکبی ملقب به السید الفراتی، (م ۱۳۲۰ ق.)، (ج ۲، ص ۳۰۳) ... «ولتندر أم القرى ومن حولها» (انعام، ۹۲)

«أم الكتاب» السید مهدی بن غیاث الدین الطباطبائی الزواری الیزدی الحائری، (م ۱۳۴۶ ق.)، وقایع ایام سال، وقایع روز عاشورا، ایام اعیاد و احوال حضرت ابو الفضل، (ج ۲، ۳۰۳) ... «هن أم الكتاب و اخر متشابهات» (سوره ال عمران، ۷)

«الأمانة» السید حیدر بن حیدر العبیدلی، امامت، (ج ۲، ۳۴۴) «انا عرضنا الأمانة علی السموات والارض» (احزاب، ۷۲)

«الباقیات الصالحات» ابی عبدالله محمد بن مکئی العاملی الجزینی (الشهید ثانی) ۷۸۶، شرح کوتاهی بر تسیبحات اربعه، (ج ۳، ۱۲) ... «و الباقیات الصالحات خیر عند ربک ثواباً و خیر أملاً» (کهف، ۴۶)

العاملی معروف به السید حسین المجتهد
الکرمی، (م، ۱۰۰۱)، عقاید شیعه، (ج ۳،
۳۱۵) «تبصره و ذکرى لكل عبد منيب» (ق، ۸)
«تبیان» شیخ ابی جعفر محمد بن الحسن بن
علی الطوسی، (۳۸۵-۴۶۰ ق) تفسیر قرآن
کریم، (ج ۳، ۳۲۸) «ونزلنا علیک الكتاب تبیاناً
لکل شیء» (نحل، ۸۹)

«التذکرة» جعفر بن احمد بن سیف البیدری
النجفی، (متولد حدود ۱۲۸۳ ق)، رساله عملیه
(ج ۴، ۲۲) «ان هذه تذکرة فمن شاء اتخذ الی
ربه سبیلاً» (انسان، ۲۹)

«التسنیم» محسن الفیض الکاشانی، (م
۱۰۹۱)، مشوی، (ج ۴، ۱۸۱)، «ومزاجه من
تسنیم» (مطفین، ۲۷)

«التمهید» جواد بن احمد الزنجانی، (م.
اندکی قبل از ۱۳۵۰)، قواعد علوم عربی،
(ج ۴، ۴۳۳) «ومهدت له تمهیداً» (مدثر، ۱۴)
«کتاب التزیل» (معروف به تفسیر عیاشی)
ابی النضر محمد بن عیاش السلمی السمرقندی،
تفسیر، (ج ۴، ۴۵۴) «وانه لتزیل رب العالمین»
(شعراء، ۱۹۲)

«ثعبان مبین» اثبات استحباب گریه بر امام
حسین علیه السلام بعنوان رد رساله النجم تألیف
عبدالشکور الشافعی، (ج ۵، ۷)، «فألقى عصاه
فاذا هی ثعبان مبین» (أعراف، ۱۰۷)

«جاء الحق» نماز جمعه ورد قائل به تحریم آن
در عصر غیبت، (شروع تألیف ۱۰۷۶)، (ج ۵،
۲۰) «قل جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل کان
زهوقاً» (اسراء، ۸۱)

«جنی الجنین» قطب الدین ابی الحسین سعید

ومجانین، (جالب توجه است که مؤلف، آن را
در سن ۱۲ سالگی به نگارش در آورده است
و چون سید محمد باقر حجة الاسلام اصفهانی
آن را ملاحظه نمود، به اجتهاد نویسنده شهادت
داد و دختر خود را به ازدواج وی در آورد) (ج ۳،
۱۴۱) «فاعلموا اتماع علی رسولنا البلاغ
المبین» (مائده، ۹۲)

«البلد الامین» تقی الدین ابراهیم بن صالح
العاملی الکفعمی، (تقریباً ۸۲۸-۹۰۵ ق.)،
کتابی مبسوط در ادعیه، اعمال، اُراد و اذکار،
(ج ۳، ۱۴۳) «وهذا البلد الامین» (تین، ۳)

«البنیان المرصوص» میرزا محمد بن عبد النبی
النسابوری الهندی معروف به اخباری، (مقتول
۱۲۳۲ ق.)، ابطال روش علماء اصول (ج ۳،
۱۵۲) «ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله
صفاً کانهم بنیان مرصوص» (صف، ۴)

«البهجه» ابی الفتح محمد بن محمد الهمدانی
المراغی النحوی، (م ۳۷۱ ق.) نحو، (ج ۳،
۱۵۹)، «فأنبئتنا به حدائق ذات بهجة»
(النمل، ۶۰)

«البیان» ابی عبدالله محمد بن محمد بن
النعمان المفید البغدادی الحارثی، (م ۴۱۳)،
انواع علوم قرآنی، (ج ۳، ۱۷۲) «خلق الانسان
علمه البیان» (الرحمن، ۳ و ۴)

«البيت المعمور» سید علی نقی بن السید
دلدار علی النقوی النصیر آبادی اللکهنوی،
(متولد ۱۳۲۳ ق.)، آباد کردن قبور، اردو،
(ج ۳، ۱۸۵) «و الطور و کتاب مسطور فی رق
منشور و البيت المعمور» (طور، ۴-۱)

«التبصرة» سید حسین الموسوی الحسینی

و ذکر کسانی که موفق به زیارت ایشان شده اند (ج ۵، ۱۵۹) «عند سدره المنتهی عندها جنة المأوی» (نجم، ۱۵)

«جنة النعیم» عبدالوحد الجیلانی (شاگرد شیخ بهائی)، معرفت ذات باری تعالی (ج ۵، ۱۶۱) «واجعلنی من ورثة جنة النعیم» (شعراء، ۸۵)

«جنتان مدهامتان» علی اکبر نهاوندی، (متولد ۱۲۷۸)، در موضوعات مختلف، عربی و فارسی، (ج ۵، ۱۴۶)، «ومن دونهما جنتان فبأی الاء ربکما تکتبآن مدهامتان» (الرحمن، ۶۲-۶۴)

«الحجة البالغة» السيد خلف بن فلاح الموسوی الحویزی (م ۱۰۷۴ق)، اثبات امامت امیر المؤمنین (علیه السلام) به استناد آیات و روایات معتبر نزد فریقین (ج ۶، ۲۵۸) «قل فله الحجة البالغة» (انعام، ۱۴۹)

«الحدائق» سلیمان بن عبدالحسن الدرزی البحرانی (م ۱۰۸۵ق)، نسب پیامبر اسلام تا حضرت آدم، (ج ۶، ۲۸۰) «فأنبتنا به حدائق ذات بهجه» (نمل، ۶۰)

«حسن المآب» میرزا محمود خان القمی (کارپرداز)، هیأت جدید، فارسی، (ج ۷، ۱۶) «والله عنده حسن المآب» (آل عمران، ۱۴) «كتاب الحطام» احمد دؤل القمی، (م ۱۳۵۰ق)، (ج ۷، ۲۵) «لونشاء لجعلناه حطاماً فظلمت تفکھون» (واقعه، ۶۵)

«الحق المبين» احمد بن محمد کاظم الشاهرودی، (م ۱۲۹۳ق)، ردّ بایه، (ج ۷، ۳۷)، «ويعلمون ان الله هو الحق المبين» (نور، ۲۵)

بن هبة الله بن الحسن الراوندی، (م ۵۷۳)، بیان فرزندان امام هادی و امام عسکری (علیه السلام)، (ج ۵، ۱۴۸) «متکثین علی فرش بطاننها من استبرق و جنى الجنتين دان» (الرحمن، ۵۴)

«جنات عدن» مهدی بن الشیخ محمد علی ثقه الاسلام الاصفهانی، (متولد ۱۲۹۸ق)، ادعیه، اذکار، صلوات، (ج ۵، ۱۵۱) «جنات عدن التي وعد الرحمن عباده بالغيب انه كان وعده مأتياً» (مریم، ۶۱)

«جنات الفردوس» محمد مؤمن بن محمد قاسم الجزائری الشیرازی، (متولد ۱۰۷۴ق)، اصطلاحات علوم و تعریف آنها، (ج ۵، ۱۵۱) «ان الذين امنوا وعملوا الصالحات كانت لهم جنات الفردوس نزلاً» (کهف، ۱۰۷)

«جنات النعیم» محمد اسماعیل صاحب «العقيدة الوحيدة»، أحوال حضرت عبدالعظیم، (ج ۵، ۱۵۲) «ان الذين امنوا وعملوا الصالحات لهم جنات النعیم» (لقمان، ۸)

«جنة الخلد» شیخ خضر بن شلال آل حزام العسکری النجفی، (م ۱۲۵۵ق)، رساله عملیه مشتمل بر اصول دین و فروع دین از طهارت تا آخر صلاة (ج ۵، ۱۵۷) «قل أذلک خیر أم جنة الخلد» (فرقان، ۱۵)

«الجنة العالیة» والجبعة الغالیة علی اکبرین الحسنین النهاوندی، (متولد ۱۲۷۸ق) کشکول، (ج ۵، ۱۵۹ و ۱۰۹) «فهو في عيشة راضیه فی جنة عالیة» (حاقة، ۲۲)

«جنة المأوی» علامه نوری میرزا حسین بن محمد تقی الطبرسی، (م ۱۳۲۰ق)، معجزات حضرت حجت در زمان غیبت کبری

امیرالمؤمنین علیه السلام (ج ۸، ۵۹)، «هم درجات عندالله والله بصصیربما یعملون» (آل عمران، ۱۶۳)

«الدرجات الرفیعه» السید صدرالدین علی بن نظام الدین أحمد المدنی الشیرازی، (م. ۱۱۲۰ یا ۱۱۱۸ق)، طبقات امامیه (شامل صحابه، تابعین، محدثین وغیره)، (ج ۸، ۶۰) «رفیع الدرجات ذوالعرش» (غافر، ۱۵)

«دعوة الحق» السید اسدالله بن میرمحمد صالح الخاتون آبادی، (م ۱۳۳۹ق)، اصول دین، (جالب است که نویسنده به گفته خود بعد از استخاره به قرآن شریف و برخورد با آیه ذیل این عنوان را برگزیده است) (ج ۸، ۲۰۷)

«له دعوة الحق والذین یدعون من دونه لا یتستجیب لهم بشيء» (رعد، ۱۴)

«الذبح العظیم» السید حیدر البلگرامی (سده، ۱۴ق.)، زندگی امام حسین علیه السلام از ولادت تا شهادت، اردو (ج ۸، ۳۹) «وفدیناه بذبح عظیم» (صافات، ۱۰۷)

«الذکری» ابی نصر الامیر صدرالدین الصغیر محمد بن الامیر صدرالدین الکبیر، (م ۹۰۳ق)، مذمت خمر، بنج، شطرنج، تنبور وغیره (ج ۱۰، ۳۸) «وذکر فان الذکری تنفع المؤمنین» (ذاریات، ۵۵)

«ذکری اولی الالباب» یا ما وراء الستار، السید هادی بن السید احمد الحسینی آل کمال الدین (سده، ۱۴)، امامت و رد عامه، (ج ۱۰، ۳۹) «هدی و ذکری لاولی الالباب» (غافر، ۵۵) «رحله الشتاء والصفی» السید مهدی بن علی البحرانی (م ۱۲۴۳ق) سفرنامه کاظمیه،

«الحق الیقین» محمد باقر بن محمد تقی المجلسی، (م ۱۱۱۱ق) اصول دین، فارسی، (ج ۷، ۴۰) «ان هذا لهو حق الیقین» (واقعہ، ۹۵) «حکمة بالغه» الشیخ عباس القمی المحدث، (م ۱۳۵۹ق) شرح فارسی بر صد کلمه از کلمات قصار امیرالمؤمنین علیه السلام، (ج ۷، ۵۶) «حکمة بالغه فما تُغن النذر» (قمر، ۵)

«حور مقصورات» میرزا محمد طیب زاده الاحمد آبادی الاصفهانی، ترجمه کتاب. الاعتقادات، تألیف شیخ صدوق (ج ۷، ۱۱۲) «حور مقصورات فی الخیام» (الرحمن، ۷۲)

«خطوات الشیطان» فی خطرات الأنسان باقر بن اسماعیل الواعظ الکجوری، (۱۲۵۵-۱۳۱۳ق) اثبات وجود جن و تسویلات شیاطین وغیره (ج ۷، ۲۰۷) «ولا تتبعوا خطوات الشیطان» (بقره، ۱۶۸)

«خیر الزاد» میرزا علی بن الحاج میرزا محمد حسین الشهرستانی الحائری، (م ۱۳۴۴ق)، رساله عملیه، (ج ۷، ۲۸۴) «فان خیر الزاد التقوی» (بقره، ۱۹۷)

«خیرات حسان» محمد حسن خان بن میرزا علی خان المراغی (م ۱۳۱۳ق)، در ترجمه زنان مشهور، (ج ۷، ۲۸۶) «فیهن خیرات حسان» (الرحمن، ۷۰)

«دار السلام» فیما یتعلق بالرؤیا والمنام میرزا حسین بن المیرزا محمد تقی النوری الطبرسی (۱۲۵۴-۱۳۲۰ق)، مسائل مربوط به خواب و مکارم اخلاق، (ج ۸، ۲۰) «والله یدعوا الی دار السلام» (یونس، ۲۵)

«الدرجات» ابی عبدالله البصری، برتری

(۸۷۹ق)، عرفانی، فارسی، (ج ۱۱، ۲۶۴)
«وایدناه بروح القدس» (مائده، ۱۱۰)

«روح وریحان» اسماعیل بن الحاج حسین
التبریزی معروف به مسأله گو (۱۲۸۶) —
۱۳۷۴ق) کشکول مانند، (ج ۱۱، ۲۶۵) «فامًا
ان كان من المقربين فروح وریحان وجنة نعيم»
(واقعه، ۸۹)

«روضات الجنات» فی احوال العلماء
والسادات السيد ميرزا محمد باقری الموسوی
الخوانساری الاصفهانی الخوانساری (۱۲۲۶) —
۱۳۱۳ق)، (ج ۱۱، ۲۸۰) «والذين امنوا وعملوا
الصالحات فی روضات الجنات» (شوری، ۳۲)
«الروضة» سعدالدين أبی القاسم عبدالعزيز بن
البراج، (م ۴۸۱ق)، فقه، (ج ۱۱، ۲۸۳)،
«فاما الذين امنوا وعملوا الصالحات فی روضة
يحيرون» (روم، ۱۵)

«وریحان» حسام الأسلام دانش الرشتی،
مجموعه ادبی، تاریخی، فارسی و عربی،
(ج ۱۱، ۳۴۱) «والحب ذوالعصف و الوریحان»
(الرحمن، ۱۲)
«زبرالاولین» والاخرین فی ادلة عبادات الشرع
المبین محمد بن فرج الحمیری، فقه، (ج ۱۲،
۳۵) «وانه لفی زبر الاولین» (شعراء، ۹۶)

«زبروبینات» یوسف بن محمد الرشتی،
(متولد ۱۲۹۱)، تفصیل این علم وشواهد آن از
قرآن وحديث، (ج ۱۲، ۳۶) «جاتهم رسلهم
بالبينات وبالزبر وبالكتاب المنیر» (فاطر، ۲۵)
«الزلفی» میرزا محمد النیسابوری، (مقتول،
۱۲۳۲ق)، أسماء حسنی، (ج ۱۲، ۴۶۰) «وان
له عندنا لزلفی وحسن مآب» (ص، ۴۰)

(ج ۱۰، ۱۶۹) «لايلاف قریش ايلافهم رحلة
الشتاء والصف» (قریش، ۲-۱)

«الرحمة الصغير» جابر بن حيان الصوفی
الطوسی (م ۲۰۰ق)، شیمی، (ج ۱۰، ۱۷۱)،
«كتب ربكم على نفسه الرحمة» (انعام، ۵۴)
«الرحمة الواسعه» السيد جواد العاملی،
صاحب مفتاح الكرامه، مضایقه ومواسعه،
(ج ۱۷۲، ۱۰) «فان كذبوك فقل ربكم ذو رحمة
واسعه» (انعام، ۱۴۷)

«الرحیق المختوم» من بحورالعلوم السيد علی
محمد بن محمد بن السيد دلدار علی (م
۱۳۱۲ق) قضیة غدیر، (ج ۱۰، ۱۷۳)،
«يسقون من رحیق مختوم» (مطففين، ۲۵)

«كتاب الرشاد» أبی سعید اسماعیل بن علی
بن الحسين السمان (معاصر سيد مرتضى وشيخ
الطائفة)، فقه (ج ۱۱، ۲۳۳) «وما اهدیکم الا
سبیل الرشاد» (غافر، ۲۹)

«الرضوان» محمد هادی بن المولی محمد
أمین الطهرانی (م ۱۳۲۱ق)، کتاب الصلح
(ج ۱۱، ۲۳۹) «يُشْرَهُم ربهم برحمة منه و
رضوان و جنات» (توبه، ۲۱)

«رفیع الدرجات» جواد مطربن الشیخ حسن
النجفی، (۱۳۰۷-۱۳۷۵ق) فقه (۱۱، ۲۴۵)
«رفیع الدرجات ذوالعرش» (غافر، ۱۵)

«الرق المنشور» فی معراج نبینا المنصور ﷺ
السید جعفر بن ابی اسحاق الموسوی الدارابی،
(م ۱۲۶۷ق)، اثبات معراج جسمانی پیامبر
اکرم ﷺ، (ج ۱۱، ۲۴۶) «والطور و کتاب
مسطور فی رق منشور» (طور، ۳۱)
«روح القدس» پیرجمال اردستانی، (م.)

الحسین بن القاسم بن عیسی العجلی الحلّی،
(٥٥٨-٥٩٨ ق)، «انه علی رجعه لقادر یوم تبلی
السرائر» (طارق، ٨-٩)

«السراج المنیر» محمد بن علی بن الآغا محمد
باقر الهزار جریبی، (م ١٢٤٥ ق) رجال (ج ١٢،
١٦٢)، «وداعیاً الی اللّٰه باذنه و سراجاً منیراً»
(احزاب، ٤٦)

«السراج الوهاج» فی أسرار المعراج سید علی
اکبر بن السید رضی بن محمد تقی الرضوی
البرقعی، (متولد، ١٣١٧ ق)، شرح حدیث
علی بن ابراهیم در ذیل آیه معراج و سایر
أحادیث، (ج ١٢، ١٦٤)، «وجعلنا سراجاً وهاجاً»
(نبأ، ١٣)

«السرر الموضونه» محمد صالح بن المیرزا
فضل اللّٰه المازندرانی الحائری، (متولد ١٢٩٧
ق) موضوع علوم وأقسام أعراض، (ج ١٢،
١٧١)، «ثلثة من الاوکین وقلیل من الاخرین
علی سرر موضونه» (واقعه، ١٣-١٥)

«رسالة السلاسل» فی الحاق الاواخر بالاوائل
محمد بن عبدالله البحرانی، رجال،
(ج ١٢، ٢١٠) «اذا الأغلال فی أعناقهم و
السلاسل یسحبون» (غافر، ٧١)

«السلسبیل» المیرزا ابوالحسن بن الحاج
اسماعیل معروف به محقق اصطهباناتی،
(م ١٣٣٨ ق)، معارف، فارسی و عربی،
(ج ١٢، ٢١٤) «عیناً فیها تسمی سلسبیلأ»
(انسان، ٨)

«سماء الدنیا» میرزا صادق خانی ادیب
الممالک، هیأت جدید، (ج ١٢، ٢٢٩)، «أنا
زینا السماء الدنیا بزینة الکواکب» (صافات، ٦)

«کتاب الزینة» أبی حاتم احمد بن حمدان
الرازی، (معاصر شیخ صدوق)، لغت، (ج ١٢،
٩٠٠) «وقال موسی ربنا انک اتیت فرعون وملاه
زینة وأمواً فی الحیوة الدنیا» (یونس، ٨٨)

«زینة الحیاة» وذخیرة الممات محمد مؤمن بن
محمد قاسم الجزائرئی، (متولد ١٠٨٤ ق)،
شرح مقامات ناسخ مقامات (ج ١٢، ٩٢)،
«المال والبنون زینة الحیاة الدنیا» (کهف، ٤٦)

«سبیل الاسلام» فی شرح شرائع الإسلام
محمد رفیع بن صفی الکرزائی الکرزائی، (م
١٣٠٠ ق)، فقه (ج ١٢، ١٣٤) «یهدی به اللّٰه من
أتبع رضوانه سبیل السلام» (مائده، ١٦)

«سبیل الرشاد» آقا علی المدرس بن المولی
عبدالله المدرّس الزنوزی، (م ١٣٠٧ ق)،
اثبات معاد جسمانی، (ج ١٢، ١٣٩) «أهدکم
سبیل الرشاد» (غافر، ٣٨)

«کتاب السجل» الفضل بن أبی سهل بن
نویخت، نجوم، (ج ١٢، ١٤٨) «یوم نظوی
السماء کظی السجل» (انبیاء، ١٠٤)

«سدرة المنتهی» المحقق الداماد المیر محمد
باقر بن محمد الحسینی الاسترآبادی، (م ١٠٤١
ق)، تفسیر قرآن، (ج ١٢، ١٥٣) «ولقد رأه نزله
اخری عند سدرة المنتهی» (نجم، ١٣-١٤)

«السرائر» الحاوی لتحریر الفتاوی أبی
جعفر محمد بن منصور بن احمد بن ادريس بن

«شرب طهور» محسن کاشانی معروف به فیض (م ۱۰۹۱ق)، مشنوی، (ج ۱۳، ۴۴) «وسقاهم ربهم شرباً طهوراً» (انسان، ۲۰)

«الشفاء» الشيخ الرئيس ابي على الحسين بن عبدالله بن سينا، (۳۷۰-۴۲۷ق.)، فلسفه نظری، (ج ۱۴، ۲۰۱) «قد جاء تكم موعظة من ربكم و شفاء لما في الصدور» (یونس، ۵۷)

«شفاء الصدور» الميرزا ابي الفضل بن محمد على الكلنتري النوري الطهراني، (م ۱۳۱۶ق)، شرح زیارت عاشورا، فارسی. (۱۴، ۲۰۴) «قد جاء تكم موعظة من ربكم و شفاء لما في الصدور وهدى ورحمة للمؤمنين» (یونس، ۵۷)

«الشهاب الثاقب» محسن کاشانی (فیض)، (م ۱۰۹۱ق)، اثبات وجوب عینی نماز جمعه در عصر غیبت (۱۴، ۲۵۲) «الآن من خطف الخطفة فأتبعه شهاب ثاقب» (صافات، ۱۰)

«الشهاب المبین» میرزا ابي القاسم بن محمد تقی بن محمد قاسم الاردوبادی النجفی، (م ۱۳۳۳ق)، اعجاز قرآن و نبوت خاصه، (۱۴، ۲۲۵) «الآن من استرق السمع فأتبعه شهاب مبین» (حجر، ۱۸)

«الصحف المكرمه» فی الحكمة المنظمه السيد محمد على هبة الدين الشهرستاني، أرجوزه ای در فلسفه قدیم و جدید، (ج ۱۵، ۱۴) «فمن شاء ذكره في صحف مكرمه» (عبس، ۱۲-۱۳)

«الصراط السوي» السيد حسين بن نصر الله عرب باغی (معاصر مؤلف)، آداب قاضی و مفتی، (ج ۱۵، ۳۳)، «فستعلمون من أصحاب الصراط السوي ومن اهتدى» (طه، ۱۳۵)

«الصراط المستقيم» فی التمييز بين الصحيح

«السماء المدرار» فی الاصول والاحبار المير محمد عباس بن السيد على اكبر الجزائري اللكهنوي، (م ۱۳۰۶ق)، (ج ۱۲، ۲۲۹) «وارسلنا السماء عليهم مدراراً» (انعام، ۶)

«سندس و استبرق» مهدي بن الشيخ محمد على ثقه الاسلام الاصفهاني، ترجمه كتاب «الصفين» اثر نصر بن مزاحم به فارسی، (ج ۱۲، ۲۳۶) «يلبسون ثياباً خضراً من سندس و استبرق» (كهف، ۳۱)

«سواء السبيل» السيد محمد مهدي بن على بن حيدر على البهيكپوري (م ۱۳۴۶ق)، كلام، اردو (ج ۱۲، ۲۳۹)، «ومن يتبدل الكفر بالايامن فقد ضلّ سواء السبيل» (بقره، ۱۰۸)

«الشجرة الطيبة» السيد محمد باقر المدرس الرضوي، (۱۲۷۰-۱۳۴۳ق) أنساب سادات رضوي، (ج ۱۳، ۳۳)، «ألم تركب ضرب الله مثلاً كلمة طيبة كشجرة طيبة أصلها ثابت» (ابراهيم، ۲۴)

«الشجرة المباركة» السيد محمد طاهرين محمد طالب الحسيني الموسوي (تاريخ تأليف ۱۰۹۱ق)، بخشي از آن در رجال است، (وهو عجيب الوضع، غريب الأسلوب) (ج ۱۳، ۳۶) «كأنها كوكب دري يوقد من شجرة مباركة» (نور، ۳۵)

«شجرة ملعونه» السيد حسن على وقارين السيد گدا حسين الحسيني، (معاصر مؤلف)، سوانح خلفاء و امويان تادوره هشام بن عبد الملك، (ج ۱۳، ۳۷)، «و ما جعلنا الرويا التي أريتلك الأفتنة للناس و الشجرة الملعونة في القرآن» (اسراء، ۶۰)

«طور سیناء» الشيخ على اكبر النهاوندى
(معاصر مؤلف)، شرح حديث كساء (ج ١٥،
١٨١)، «وشجرة تخرج من طور سيناء» (مؤمنون
٢٠،

«الظل الظليل» فى المكاتب والمراسيل السيد
على نقى بن أبى الحسن النقوى اللكهنوى،
(سده ١٤) (ج ١٥، ٢٠١) «لهم فيها ازواج
مطهرة وندخلهم ظللاً ظليلاً» (نساء، ٥٧)

«الظل المصدود والطلع المنضود» مير محمد
عباس بن على اكبر الموسوى الجزائرى التسترى
اللكهنوى، (م ١٣٠٦ ق)، مجموعه نامه ها و
خطبه هاى عربى و فارسى و اشعار عربى و فارسى
وغيره مؤلف (ج ١٥، ٢٠١)

«فى سدر مخضود و طلع منضود و ظل ممدود»
(واقعه، ٢٨-٣٠)

«العبرى الحسان» فى تواريخ صاحب الزمان
على اكبر النهاوندى (معاصر مؤلف)، (ج ١٥،
٢١٥)، «متكئين على رفرف خضر و عبرى
حسان» (الرحمن، ٧٦)

«العروة الوثقى» صدر المتألهين الشيرازى،
(م ١٠٥٠ ق) تفسير آية الكرسي، (ج ١٥، ٣٤٩)،
«فقد استمسك بالعروة الوثقى» (بقره، ٢٥٦)

«العشرة الكاملة» السيد أبى الحسن الموسوى
المشهدى، (از علماء عصر صفويه)، ذكرده حرز
از حرزهاى مآثور و شرح فضيلت آنها، فارسى،
(ج ١٥، ٢٦٤)، «تلك عشرة كاملة» (بقره، ١٩٦)

«علم الساعة» ميرزا محمد تقى بن المولى
محمد الممقانى الشيرخى (م ١٣١٢ ق)، كيفيت
علم ائمة عليهم السلام (ج ١٥، ٣٢١) «ان الله عنده علم
الساعة» (لقمان، ٣٤)

والسقيم ميرزا أبى الهدى ابن الحاج محمد ابراهيم
الكلباسى (م ١٣٥٦ ق)، درايه ورجال، (ج ١٥،
٣٤)، «اهدنا الصراط المستقيم» (فاتحه، ٦)

«صرح ممدود» ميرزا محمد حسين بن محمد
على بن محمد باقر، تصوف و ذكر بعضى از
مشايخ، (ج ١٥، ٣٩) «قال انه صرح ممدود من
قوارير» (نمل، ٤٤)

«الصيحة بالحق» على من الأحد و تزندق ميرزا
محمد بن عبد النبى بن عبد الصانع الاخبارى
(مقتول، ١٢٣٢ ق) ردّ بر «الحق المبين»
اثر كاشف الغطاء (ج ١٥، ١٠٤) «يوم يسمعون
الصيحة بالحق» (ق، ٤٢)

«الضياء» أبى القاسم بن سعد بن عبد الله بن
أبى خلف الاشعري القمى، (م ٣٠١ یا ٢٩٩ ق)،
ردّ بر محمدية و جعفرية، (ج ١٥، ١٢١)، «و
لقد اتينا موسى و هارون الفرقان و ضياء و ذكر
للمتقين» (انباء، ٤٨)

«الطامة الكبرى» فى شهادة سيد الشهداء السيد
آقا مهدى اللكهنوى، (معاصر مؤلف)، أردو،
(ج ١٥، ١٣٥) «فاذا جاءت الطامة الكبرى»
(نازعات، ٣٤)

«الطلع المنضود» محمد حسين بن اسماعيل،
(م ١٢٧٣ ق)، منطق، حاشيه بر حاشيه مولى
عبد الله يزدى بر «تهذيب المنطق»،
(ج ١٥، ١٧٧)، «فى سدر مخضود و طلع
منضود» (واقعه، ٢٨-٢٩)

«الطلع النضيد» ميرزا زين العابدين بن أبى
القاسم جعفر الموسوى (متولد ١١٩٢ ق)،
اصول فقه، (ج ١٥، ١٧٩)، «والنخل باسقات
لها طلع نضيد» (ق، ١٠)

«قرّة العین» السید صدرالدین محمد بن زین العابدین الموسوی العاملی (م ۱۲۶۳ق)، نحو، (شواهد آن فقط از قرآن ونهج البلاغه است)، (ج ۱۷، ۷۲)، «وقالت امرأة فرعون قرّة عین لی و لک» (قصص، ۹)

«القسطاس المستقیم» فی لغات القرآن الکریم محمد علی بن شاه قلی الرازی، ترجمه ۱۷ هزار لغت قرآن کریم به فارسی، (ج ۱۷، ۸۰) «وزنوا بالقسطاس المستقیم» (شعراء، ۱۸۲)

«قصد السبیل» السید ابوتراب الخوانساری، (ج ۱۷، ۹۹) «وعلی الله قصد السبیل» (نمل، ۹)

«قطوف» الادب فی امثال العرب، معین الاسلام محمد حسین نجات تبریزی (ج ۱۷، ۱۵۹)، «فی جنة عالیه قطوفها دانیه» (حاقه، ۲۳)

«القلائد» الشیخ أبی حسین محمد بن بحر الدهنی الشیبانی، مسائل اختلافی شیعه و سنی، (ج ۱۷، ۱۶۰) «لاتحلّوا شعائر الله ولا الشهر الحرام ولا الهدی ولا القلائد» (مائده، ۲) «القمر المثیر» فی قصة الغدیر الشیخ علی اکبر بن محمد رضا الیزدی، خلاصة «لواء الحمد» (ج ۱۷، ۱۷۰)، «و جعل فیها سراجاً و قمرأ منیراً» (فرقان، ۶۱)

«القول الثابت» المیرزا احمد بن میرزا محمد حسن الآشتیانی (معاصر مؤلف)، اصول دین، فارسی، (ج ۱۷، ۲۰۹)، «ثبّت الله الذین امنوا بالقول الثابت» (ابراهیم، ۲۷)

«القول السدید» فی شرح التجرید السید محمد بن سید مهدی الشیرازی، شرح تجرید خواجه نصیرالدین طوسی، (ج ۱۷، ۲۱۰)

«علم الیقین» فی اصول الدین، فیض کاشانی، (م ۱۰۹۱ق)، عقاید (ج ۱۵، ۳۲۶) «کلاً لوتعلمون علم الیقین» (تکواثر، ۵)

«فتح المبین» میرزا احمد علی الامر تسری، (معاصر مؤلف)، ردّ عامّه، اردو، (ج ۱۶، ۱۰۷) «انا فتحنا لک فتحاً مبیناً» (فتح، ۲)

«فرائد الشمس بازغة» محمود الجنفوری، علم معانی و بیان، (ج ۱۶، ۱۳۷) «فلما رأى الشمس بازغة قال هذا ربی» (انعام، ۷۸)

«رسالة الفردوس» منسوب به ابن سینا، فلسفه الهی، (ج ۱۶، ۶۴)، «الذین یرثون الفردوس هم فیها خالدون» (مؤمنون، ۱۱)

«الفرش المرفوعة» میر محمد عباس التستری اللکهنوی، (م ۱۳۰۶ق)، کَشکول مانند (ج ۱۶، ۱۷۲)، «و فرش مرفوعه انا انشأناهن انشاء» (واقعه، ۳۴-۳۵)

«فصل الخطاب» مولی حسین علی بن نوروز علی التویسرکانی، (م ۱۲۸۶ق)، اصول فقه، (ج ۱۶، ۲۲۸)، «و شدّدنا ملکه و اتیناه الحکمة و فصل الخطاب» (ص، ۲۰)

«الفلک المشحون» محمد جعفر بن المولی سیف الدین الاسترآبادی، (م ۱۲۶۳ق)، اصول دین، فارسی، (ج ۱۶، ۳۱۲) «فأنجیناه و من معه فی الفلک المشحون» (شعراء، ۱۱۹)

«الفوز العظیم» السید احمد بن عبد الکریم الجزائرئی التستری، در ترجمه السید حسین بن عبد الکریم الجزائرئی التستری (م ۱۲۴۶ق)، (ج ۱۶، ۳۷۱)، «ذلک الفوز العظیم» (مائده، ۱۱۱)

- «فلیتقوا الله وليقولوا قولاً سديداً» (نساء، ۹)
- «القول الفصل» السيد مصطفى بن محمد هادي النقيوي اللكنهوي (م ۱۳۲۳ق)، وقف به حرکت و وصل به سکون، (ج ۱۷۰، ۲۱۲)، «انه لقول فصل» (طارق، ۸۳)
- «کتاب الأبرار» الشيخ حسن الرشتي، (معاصر مؤلف)، اثبات نبوت خاصه، (ج ۱۷، ۲۶۲)، «کلاً ان کتاب الابرار لفي عليين» (مطففين، ۸)
- «الکتاب المبين» نورالدين الاخباري، (فراغت از تأليف ۱۰۷۴ق)، تفسير تمام قرآن كريم، (ج ۱۷، ۲۷۹)، «حم و الكتاب المبين انا جعلناه قرآناً عربياً» (زخرف، ۱)
- «کلمات» ميرزا عباس آقاسي الايرواني (تاريخ نگارش ۱۲۶۱ق)، اثبات واجب الوجود و نبوت، عرفاني، (ج ۱۸، ۱۱۳)، «فتلقى آدم من ربه كلمات» (بقره، ۳۷)
- «الكلمة الباقية» آغا محمد حسين بن محمد صادق الاردستاني، معروف به (باشنه طلائي)، (م ۱۲۷۲ق)، اخلاق، (۱۸، ۱۲۱)، «وجعلها كلمة باقية في عقبه لعلهم يرجعون» (زخرف، ۲۸)
- «كلمة التقوى» محمد علي حسن الهندي، كلام، (ج ۱۸، ۱۲۲)، «وألزمهم كلمة التقوى» (فتح، ۲۶)
- «الكلمة الطيبة» ميرزا نصرالله بن عبداللّه الشبستري، (متولد ۱۳۳۳ق)، نصايح لقمان حكيم (ج ۱۸، ۱۲۵)
- «الم تركيف ضرب الله مثلاً كلمة طيبة كشجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها في السماء» (ابراهيم، ۲۴)
- «كلمة الفصل» في ردّ اصحاب العجل السيد مهدي الغريفي، أرجوزه اي درمباحث امامت و مناقب اهل بيت عليهم السلام، (ج ۱۸، ۱۲۶) «ولولا كلمة الفصل لفضي بينهم» (شورى، ۲۱)
- «الكلم الطيب» محمد حسن بن محمد جعفر الاسترآبادي الشريعتمدار (م ۱۳۱۸ق)، اصول فقه، (ج ۱۸، ۱۲۶) «اليه يصعد الكلم الطيب» (فاطر، ۱۰)
- «الكوكب الدرّي» في علاج الحصبة والجدري ميرزا محمد حسن بن معصوم الشيرازي، (فراغت از تأليف ۱۲۷۰ق)، (ج ۱۸، ۱۸۶) «كانها كوكب دري يوقد من شجرة مباركة» (نور، ۳۵)
- «لا تدرکه الابصار» في نفی رؤية الله بالأبصار السيد ابوالقاسم بن الحسين النقيوي الرضوي، (تاريخ نگارش، ۱۲۹۵ق)، نفی رؤيت خداوند در دنيا و آخرت، فارسي، (ج ۱۸، ۲۶۷) «لا تدرکه الأبصار وهو يدرك الأبصار» (انعام، ۱۰۳)
- «لباس التقوى» ميرزا فضل الله (بدايغ نگار)، (م ۱۳۴۳ق) نظم حديث كساء به فارسي، (ج ۱۸، ۲۹۳) «و لباس التقوى ذلك خير» (اعراف، ۲۶)
- «لسان الصدق» محمد رضا بن الاخوند چال حصارى (۱۲۸۹-۱۳۷۳ق)، پاسخ به اشکالات مربوط به رجعت، (ج ۱۸، ۳۰۵) «واجعل لى لسان صدق فى الاخرين» (شعراء، ۸۴)
- «کتاب اللطيف» فضل بن شاذان، (ج ۱۸، ۳۲۵) «وهو اللطيف الخبير» (انعام، ۱۰۳)

بن اشرف الحسینی السمرقندی، (م حدود ۶۰۰ق)، آداب بحث و مناظره (ج ۱۹، ۱)،
«والله عنده حسن المآب» (آل عمران، ۱۴)
«الماء المسکوب» میرعباس الموسوی
الجزائری اللکهنوی، (م ۱۳۰۶ق)، کشکول
مانند، (ج ۱۹، ۱۲)

«وظل ممدود و ماء مسکوب و فاکهة کثیره»
(واقع، ۳۱)

«البصر» غلام حیدر الجائسی الهندی،
مناظرات، اردو، (ج ۱۹، ۵۶) «هو الذي جعل لكم
اللیل لتسکنوا فيه والنهار مبصرأ» (یونس، ۶۷)

«المبین» حسین الیزدی، شرح «خلاصة
الحساب» اثر شیخ بهائی، (ج ۱۹، ۵۸) «قد
جاءکم من اللہ نور و کتاب مبین» (مائده، ۱۵)

«مشوی أنفس و آفاق» ابراهیم الکازرونی،
(ج ۱۹، ۱۲۱)، «سنریهم آیاتنا فی الآفاق و فی
أنفسهم» (فصلت، ۵۳)

«مشوی سبعة أبحر» یا مشوی مظفرنامه حسین
خان الطیب، متخلص به «خسته»، مانند
شاهنامه، (تاریخ نشر ۱۳۱۴) (ج ۱۹، ۲۰۱)
و «البحر یمدّه من بعده سبعة أبحر ما
نفدت کلمات اللّٰه» (لقمان، ۲۷)

«مشوی سبع المثانی» رضا نجیب الدین
التبریزی الاصفهانی، (م ۱۸۵ق)، (ج ۱۹،
۲۰۱) «ولقد اتیناک سبعاً من المثانی و القرآن
العظیم» (فجر، ۸۷)

«مشوی شاهد و مشهود» محمد عظیم اکسیر
الأصفهانی، (م ۱۶۹ق)، (ج ۱۹، ۲۱۶) «و
شاهد و مشهود قتل أصحاب الأخدود»
(بروج، ۳)

«لمح البصر» فی تراجم أعیان القرن الحادی
عشر محمد المنهالی، تلخیص «خلاصة الأثر»
أثر محمد امین المحبی الدمشقی (م ۱۱۱ق)،
(ج ۱۸، ۳۴۱) «وما أمرنا واحدة الأکلمح البصر»
(قمر، ۵۰)

«اللوح المحفوظ» السید عبداللّٰه بن المحدث
الجزائری التستری (م ۱۱۷۳ق)، شرح دعای
سحر (اللهم انی استلک من بهاتک بأبهاء)،
(ج ۱۸، ۳۷۶) «بل هو قرآن مجید فی لوح
محفوظ» (بروج، ۲۲)

«اللؤلؤ المکنون» میرزا علی اکبر القائم مقامی
الحسینی الفراهانی (م ۱۳۲۹ق)، منطق در قالب
نظم، (ج ۱۸، ۳۸۵) «یطوف علیهم غلمان لهم
کأنهم لؤلؤ مکنون» (طور، ۲۴)

«اللؤلؤ المنشور» السید محمد باقر بن السید
المجاهد الطباطبائی مشهور به (الحجة)،
(۱۲۷۳-۱۳۳۱ق)، ارجوزه ای بزرگ در
حکمت و کلام، (ج ۱۸، ۳۸۵) «اذا رأیتهم
حسبتهم لؤلؤ منثورأ» (انسان، ۱۹)

«اللؤلؤ والمرجان» السید حسین بن اسماعیل
النجفی معروف به السید حسون البراقی،
(۱۲۶۱-۱۳۳۲ق)، ذکر قبور اولاد ائمة علیهم السلام
در کوفه و تعیین قبر مختار بن ابی عبیده در زاویه
مسجد کوفه (ج ۱۸، ۳۸۹)، «یخرج منهما
اللؤلؤ والمرجان» (الرحمن، ۲۲)

«لیلة القدر» علی محمد الأصفی، (متولد
۱۳۳۵ق)، مسائل مربوط به شب قدر به شکل
مبسوط (ج ۱۸، ۳۹۰) «أنا انزلناه فی لیلة القدر»
(قدر، ۱)

«المآب» فی شرح الآداب شمس الدین محمد

«مثنوی مجمع البحرين» اثر شاعری متخلص به أسیری، (سده نهم یادم)، مثنوی حماسی دینی در شرح غزوات پیامبر ﷺ و فتوحات حضرت امیر ﷺ، (ج ۱۹، ۲۸۲) «واذ قال موسی لفتهه لا أبرح حتى أبلغ مجمع البحرين» (کهف، ۶)

«المرفق» مهدی ثقه الاسلام الاصفهانی، (متولد ۱۲۹۸ق)، ردّ طبعیون، اثبات حقانیت اسلام و فلسفه بعضی از احکام، (ج ۲۰، ۳۰۱) «نعم الثواب وحسن مرتفقاً» (کهف، ۳۴)

«المرجان والياقوت» قطب الدين محمد الشيرازي، منظومه ای در نحو، (تاریخ نظم، ۱۱۳۰)، (ج ۲۰، ۳۰۱)

«كاهن الياقوت والمرجان» (الرحمن، ۵۸)

«مرج البحرين» السيد موسى بن السيد جعفر الدارابي، (متولد ۱۳۱۷ق)، مناقب امیر المؤمنین ﷺ، حضرت زهرا (س) و ائمه ﷺ، (ج ۲۰، ۳۰۲) «وهو الذي مرج البحرين» (فرقان، ۵۳)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أديعة نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)

«موازن القسط» فی اصول الفقه السید نصرالله الاسترآبادی، (سده سیزدهم)، اصول، (ج ۲۳، ۲۲۱) و نضع الموازن القسط لیسوم القیامه» (انبیاء، ۴۷)

«مواقع النجوم» فی تحقیق سماء الدنیا والرجوم السید محمد علی الشهرستانی، تاریخ نگارش (۱۳۳۶ق)، (ج ۲۳، ۲۳۰)،

«فلا أقسم بمواقع النجوم» (واقعه، ۷۵)

«مواقیت الناس» السید هاشم البوشهری، ادعیه، اعمال و آداب اوقات، ایام، ماهها و سالها، (ج ۲۳، ۲۳۲) «ویستلونک عن الأهلّة قل هی مواقیث للناس» (بقره، ۱۸۹)

«المودّة فی القربی» السید خلف المشعشعی، (م ۱۰۷۴ق) سی و سه هزار بیت شعر در فضائل حضرت زهرا و ائمه و اثبات امامت به نص پیامبر (ص)، (ج ۲۳، ۲۲۵) «قل لا أسئلكم علیه أجرأ إلا المودّة فی القربی» (شوری، ۲۳)

«موعظه حسنه» میرعباس بن علی اکبر التستری اللکهنوی، (م ۱۳۰۶ق)، (ج ۲۳، ۲۷۰)، «ادع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظه الحسنه» (نمل، ۲۵)

«کتاب الموفور» أبی الفرج الکاتب القزوینی، (نجاشی با او ملاقات داشته است)، (ج ۲۳، ۲۷۲) «فان جهنم جزاء کم موفوراً» (اسراء، ۶۳)

«المیثاق» اسماعیلی، سوری، (ج ۲۳، ۳۰۱) «الذین یوفون بعهد الله ولا ینقضون المیثاق» (رعد، ۲۰)

«کتاب میزان» میرزا أبی عبدالله الموسوی الزنجانی (م ۱۳۱۳ق)، صناعت عروض،

البلاغه، (ج ۲۱، ۱۷۸) «سأل سائل بعذاب واقع للكافرين ليس له دافع من الله ذی المارج» (معارض، ۳-۱)

«المقام الأمين» فی الدعاء محمود بن میرعلی المشهدی (معاصر شیخ حرّ عاملی)، (ج ۲۲، ۵) «انّ المتقین فی مقام امین» (دخان، ۵۱)

«مقام حدید» یاز اجر قوم جدید السید عبدالله بن أبی القاسم الموسوی البلادی البوشهری، (معاصر مؤلف)، فارسی، (ج ۲۲، ۱۴) «ولهم مقام من حدید» (حج ۲۱)

«المقتصد» أبی نزار الترمذی، (م ۴۶۳ق)، علم تصریف و عروض، (ج ۲۲، ۱۸)، «فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد» (فاطر، ۳۲)

«المقام المحمود» فی الرد علی اليهود میر محمد عباس بن السید نعمه الله الموسوی الجزائری التستری، (م ۱۳۰۶ق)، اثبات نبوت خاصه، فارسی، (ج ۲۲، ۶) «عسی أن یبعثک ربک مقاماً محموداً» (اسراء، ۷۹)

«المنسک» الحسین بن الحسن العلوی الکوکبی، (ج ۲۳، ۲۲) «لکلّ امّة جعلنا منسکاً هم ناسکوه» (حج، ۶۷)

«المن والسلوی» اسدالله بن محمد العباسی الدزفولی، مثنوی فارسی نظیر «نان و حلوا» (ج ۲۳، ۱۵۳) «وانزلنا علیکم المن والسلوی» (بقره، ۵۷)

«المنهاج» سدید الدین سالم بن وشاح السورانی، (استاد محقق حلّی در کلام)، کلام، (ج ۲۳، ۱۵۴) «لکلّ جعلنا منکم شرعة و منهاجاً» (مائده، ۴۸)

«نعمیم الابرار و جحیم الفجار» محمد کریم
خسان الکرمانی، نبوت و امامت، فارسی،
(ج ۲۴، ۲۳۵)، «ان الابرار لفی نعمیم وان الفجار
لفی جحیم» (انفطار، ۱۳)

«التمارق المصفوفه» مفتی میرعباس، (۸۰۳-
۹۰۰ق)، (کشکول، ج ۲۴، ۳۲۲) «واکواب
موضوعه و تمارق مصفوفه» (غاشیه، ۱۵)

«النور» حسن بن نظام الدین معروف به شیخ
الاسلام الرشتی، نوع علم امام علیه السلام (حضوری
یا ارادی)، (ج ۲۴، ۳۵۵) «قد جاءکم من اللّٰه نور
و کتاب مبین» (مائده، ۱۵)

«کتاب النّهی» ادعیه، (این کتاب از مصادر
«البلد الامین» اثر کفعمی است)، (ج ۲۴، ۴۳۱)
«ان فی ذلك لآیات لا ولیّ للّٰه» (طه، ۵۴)

«وادی ایمن» محمد هادی بن علی متخلص
به «شرف»، (متولد ۱۲۸۸ق)، تذکره شعراء،
فارسی، (ج ۲۵، ۸)، «فلما اناها نودی من
شاطيء الواد الایمن فی البقعة المبارکة»
(قصص، ۳۰)

«وجه اللّٰه» مثنوی فارسی در وحدت جود،
(ج ۲۵، ۴۱)، «فاینما تولّوا فشمّ وجه اللّٰه»
(بقره، ۱۱۵)

«الوسیله» میرزا محمد بن عبد النبی
الاکبر آبادی الاخباری، (مقتول ۱۲۳۲ق)،
شرح این فقره از دعای عدیله که «و ازاح العلل
فی التکلیف» و در نفی جبر و تفویض، (ج ۲۵،
۷۴) «و ابتغوا الیه الوسیله» (مائده، ۳۵)

«کتاب الوعیده» ابی محمد الفضل بن شاذان
الخلیل الأزدی النیشابوری، (از اصحاب امام
رضا علیه السلام) (ج ۲۵، ۱۱۶) «ذلک لمن خاف

(ج ۲۳، ۳۰۵) «اللّٰه الذی نزل ال کتاب بالحق و
المیزان» (شوری، ۱۷)

«النار الحامیه» فی تاریخ معاویه السید حسن
علی و قاربن گدا حسین الحسنی الحسینی
الجنفوری، (معاصر مؤلف)، پاسخ «الدره
الغالیه فی تاریخ معاویه» (ج ۲۴، ۴) «وما ادرك
ماهیة نار حامیه» (قارعه، ۱۱)

«نار ذات لهب» مولوی وحید صاحب ردّ بر
«سیلان الغضب»، اردو، (ج ۲۴، ۴) «سیصلی
نار ذات لهب» (مسد، ۳)

«نار الله الموقده» ابی القاسم بن میرزا کاظم
الموسوی الزنجانی، (م ۱۲۹۲ق) (مصائب اهل
بیت علیهم السلام) (ج ۲۴، ۴) «وما ادريك ما الحطمة نار
الله الموقده» (همزه، ۶)

«النبا العظیم» السید جواد روضه خوان
الکشمیری الحائری، (م ۱۳۳۳ق)، امامت،
(ج ۲۴، ۳۳) «عمّ یتسائلون عن النبا العظیم»
(نبا، ۱۲)

«النجاة» السید علی الطباطبائی، رساله
عملیه، عبادات، فارسی، (ج ۲۴، ۵۶) «ویا قوم
مالی ادعوکم الی النجاة و تدعوننی الی النار»
(غافر، ۴۱)

«النجم الثاقب» فی احوال الامام الغائب میرزا
حسین النوری، (م ۱۳۳۰ق) غیبت امام زمان
(عج)، فارسی، (ج ۲۴، ۶۹)، «وما ادراك ما
الطارق النجم الثاقب» (طارق، ۳)

«نعم الثواب فی دلائل الاحباب» مهدی بن
محمد باقر الاصفهانی، (معاصر مؤلف)،
اخلاق، (ج ۲۴، ۲۳۴) «نعم الثواب و حسنت
مرتفقاً» (کهف، ۳۱)

«الینایع» ابی یعقوب السجستانی، عقائد
فلسفی اسماعیلیه، (ج ۲۵، ۲۸۶) «فسلکه ینایع
فی الارض» (زمر، ۲۱)
«ینوع» عماد الدین محمود شیرازی، طب،
فارسی، (ج ۲۵، ۲۹۱) «وقالوا لن نؤمن لك
حتى تفجر لنا من الأرض ینوعاً» (اسراء، ۹۰)

مقامی وخاف وعید» (ابراهیم، ۱۴)
«وقل جاء الحق» حبیب بن محمد آل ابراهیم
المهاجر العاملی، ردّ «منار الحق» از کتب
پروتستانی، (ج ۲۵، ۱۴۰) «وقل جاء الحق وما
یبدیء الباطل وما یعید» (سبأ، ۴۹)
«الهادی» محمد بن الحسین الفارسی،
(معاصر مؤلف) ردّ بر «کشف الشبهات عن
خالق الارضین والسموات» اثر محمد بن
عبد الوهاب نجدی، (۱۱۱۱-۱۲۰۶)،
(ج ۲۵، ۱۵۰) «ومن یضلل الله فلا هادی له»
(اعراف، ۱۸۶)

«الهاویه» فی احوال یزید بن معاویه السید
حسن البراتی (م ۱۳۳۲ ق)، (ج ۲۵، ۱۵۷)
«وأمّا من خفت موازینه فأمّه هاویه» (قارعه، ۹)
«الهدی» السید علی بن ابی القاسم الرضوی،
(معاصر مؤلف)، اثبات ارث بردن از انبیاء،
أردو، (ج ۲۵، ۲۰۴) «هو الهدی وأمرنا لنسلم
لرب العالمین» (انعام، ۷۱)

«الیاقوت والمرجان» فی مدائح امناء الرحمن
السید محمد تقی، چند قصیده فارسی در مدح
ائمّه علیهم السلام، (ج ۲۵، ۲۷۳)، «کانهن الیاقوت
والمرجان» (الرحمن، ۵۸)

«الید البیضاء» محمد صالح بن الحسن
المازندرانی، (م ۱۲۹۷ ق)، وجود ذهنی،
(ج ۲۵، ۲۷۶) «وادخل یدک فی جیبک تخرج
بیضاء من غیر سوء» (نمل، ۱۲)

«یدالله» غلام علی بن اسماعیل البهائونگری،
(معاصر مؤلف)، فضائل امیر المؤمنین،
گجراتی (ج ۲۵، ۲۷۷) «یدالله فوق یدیهم»
(فتح، ۱۰)

۱. ومن دونهما جنتان فیای الاء ربکما تکذبان مُدهامتان
(الرحمن، ۶۲-۶۳)

۲. فیهما فاکهة ونخل و رمان . (الرحمن، ۶۸)

۳. منبع این تحقیق مجموعه نفیس الذریعه الی تصانیف
الشیعه، تألیف گران سنگ علامه شیخ آقا بزرگ
طهرانی است. رقم اول به مجلد و رقم دوم به صفحه
این کتاب اشاره دارد.

۴. عنوان مزبور از تلفیق دو آیه تشکیل یافته است.

۵. می توانید به همین ترتیب رجوع کنید، به: الذریعه،
ضمناً «ج» به مجلد و «ش» به شماره کتاب در الذریعه
اشاره دارد.